

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8

1061 København K

bm@bm.dk + mlt@bm.dk + ksw@bm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 8. april 2015
SAGSNR.: 2015 - 832
ID NR.: 341863

Høring - over udkast til ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet

Ved e-mail af 16. marts 2015 har Beskæftigelsesministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Der vil ved en vedtagelse af lovforslaget særligt være to forhold, der giver Advokatrådet anledning til bemærkninger, nemlig 1) krav om retlig interesse og 2) formandsafgørelser. Den væsentligste del af bemærkningerne knytter sig til pkt. 1.

Inden Advokatrådet kommenterer de to nævnte forhold, er der dog anledning til at knytte et par generelle bemærkninger til lovforslaget.

Som Ligebehandlingsnævnet selv fremhæver på sin hjemmeside, så er de love, der danner grundlag for Ligebehandlingsnævnets afgørelser, alle baseret på EU-direktiver. Hertil kommer, at i det mindste dele af Ligebehandlingsnævnets virke baserer sig på en EU-retlig forpligtelse, nemlig en pligt til oprettelse af et eller flere organer til fremme af ligebehandling af mænd og kvinder, herunder bistand i forbindelse med klagesager over denne type forskelsbehandling. jf. artikel 20 i direktiv 2006/54.

Lovforslaget ses ikke at forholde sig til de EU-retlige aspekter, idet EU-forpligtelserne ikke er omtalt i lovforslaget.

Yderligere bemærker Advokatrådet, at baggrunden for lovforslaget angives at være et ønske om en forstærket indsats mod forskelsbehandling, hvor dette imidlertid kommer til udtryk ved, at der med lovforslaget ønskes indført begrænsninger i den nuværende klageadgang. Advokatrådet finder det væsentligt, at der med udgangspunkt i Ligebehandlingsnævnets nuværende praksis om nødvendigt opsættes klare retningslinjer for, hvorledes disse begrænsninger i klageadgangen ønskes udmøntet. Lovforslaget indeholder ikke sådanne klare retningslinjer, hvilket

understreges ved, at lovforslaget kun i meget generelle og forsimplede vendinger omtaler Ligebehandlingsnævnets nuværende praksis i forhold til klageberettigede.

Ad. I Krav om retlig interesse

Advokatrådet konstaterer, at der i bemærkningerne til lovforslaget alene er indeholdt en kortfattet gengivelse af, hvem der i dag er klageberettigede.

Imidlertid forholder bemærkningerne sig slet ikke til, hvorledes Ligebehandlingsnævnet i dag rent faktisk og indenfor de eksisterende rammer har afvist sager netop under henvisning til, at *"klager ikke har en konkret retlig interesse"*.

Til eksempler kan særligt fremhæves følgende afgørelser:

Afgørelse nr. 87/2013 af 24. april 2013, hvori det bl.a. hedder som følger:

"Nævnet finder, at klager ikke er klageberettiget i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt det er med strid med ligestillingslovens forbud mod forskelsbehandling på grund af køn, at indklagede kun optager drenge i musikgarden.

Der er herved lagt vægt på, at klager ikke har en konkret retlig interesse i forhold til spørgsmålet om optagelse i musikgarden, da klager ikke selv har søgt om optagelse, og da hun på grund af sin alder ikke er en del af den gruppe, som hun mener, bliver udsat for forskelsbehandling i forbindelse med, at der kun optages drenge."

Afgørelse nr. 136/2014 af 28. august 2014, hvori det bl.a. hedder som følger:

"Klagen drejer sig om påstået forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse i forbindelse med, at en række personer med ikke dansk klingende navne fik henvendelse om de billetter, som de havde købt til en Champions League turnering.

[...]

Klager havde i sinde at bestille billetter til sig selv og til sin bror og søster, da han syntes, at det var interessant at se det danske hold spille mod de stærke hold fra henholdsvis Italien, Tyrkiet og Spanien. Klager realiserede imidlertid ikke sin hensigt om at købe billetter, da hans navn klart indikerer, at han har udenlandsk baggrund.

[...]

Ligebehandlingsnævnet finder ikke, at klager er klageberettiget, idet han ikke har modtaget de omhandlede henvendelser fra de indklagede og dermed ikke er blevet udsat for forskelsbehandling."

Det er Advokatrådets opfattelse, at Ligebehandlingsnævnet i dets hidtidige praksis med afvisning af klager, som illustreret ovenfor, er gået videre end hvad der beskrives i lovforslagets bemærkninger, herunder via anvendelse af præcis samme kriterium "*retlig interesse*", som nu foreslås indsat i lovens § 1, stk. 6. Det bemærkes i den forbindelse, at lovforslagets summariske gengivelse af Ligebehandlingsnævnets nuværende praksis forekommer ikke alene forsimplet, men endog misvisende, herunder når der anføres følgende:

"Det vil således ikke længere være tilstrækkeligt til, at en person kan få behandlet en sag for Ligebehandlingsnævnet, at vedkommende alene har hørt eller læst om en handling eller undladelse, der angiveligt udgør ulovlig forskelsbehandling."

Det havde været ønskeligt, hvis der i bemærkningerne mere detaljeret var redegjort for Ligebehandlingsnævnets hidtidige afvisningspraksis, herunder med en uddybning af, at kriteriet "*retlig interesse*" allerede i dag anvendes af Ligebehandlingsnævnet i forbindelse med afvisning af klager.

Advokatrådet har forståelse for, hvis der fra lovgiverside er et ønske om at tydeliggøre dette kriterium, derved at kriteriet indsættes i lovens § 1, stk. 6, og at Ligebehandlingsnævnet derfor får et tydeligere hjemmelsgrundlag for sine afvisninger.

Af bemærkningerne fremgår det imidlertid, at hensigten med det nye § 1, stk. 6, er at gennemføre en reel begrænsning af kredsen af klageberettigede til Ligebehandlingsnævnet.

I lyset af det ovenfor anførte forekommer det uklart for Advokatrådet, hvorvidt der reelt er et behov for en begrænsning. Vurderingen af et behov må forudsætte en mere detaljeret gennemgang af Ligebehandlingsnævnets hidtidige praksis. En sådan gennemgang er ikke indeholdt i bemærkningerne til lovforslaget. Advokatrådet finder det beklageligt, såfremt der lovgives på baggrund af bemærkninger til lovforslaget, der indeholder en fejlagtig gengivelse af den hidtidige afvisningspraksis hos Ligebehandlingsnævnet.

En mere detaljeret gennemgang af Ligebehandlingsnævnets hidtidige praksis i lovforslagets bemærkninger kunne tjene til at tydeliggøre rækkevidden af de stramninger i klageadgangen, der søges indført med kriteriet "*retlig interesse*".

Afslutningsvis i forhold til dette punkt bemærkes, at en uklar stramning af klageadgangen potentielt kan føre til afvisning af sager ved Ligebehandlingsnævnet om såkaldt "*discrimination by association*" – sager som endnu ikke har været prøvet ved hverken Ligebehandlingsnævnet eller ved domstolene, men som EU-Kommissionen har udtalt, efter dens opfattelse udgør diskrimination. Advokatrådet vurderer, at der med bemærkningerne i lovforslaget om, "*at Ligebehandlingsnævnet alene skal behandle en klage, hvis klager selv har været udsat for en handling eller*

en undladelse" rummer en risiko for, at lovgiver herved og uden at være bevidst herom udelukker nævnte kategori af klagesager. Advokatrådet finder det uheldigt, såfremt Ligebehandlingsnævnet afskæres fra at behandle denne type sager. Samtidig finder Advokatrådet det retssikkerhedsmæssigt usikkert, hvis det overlades fuldt ud til Institut for Menneskerettigheder at indbringe sådanne klager for Ligebehandlingsnævnet. Til illustration af denne type klagesager kan nævnes følgende eksempel omtalt i European Commission Directorate-General for Justice's "How to Present a Discrimination Claim – Handbook on seeking remedies under the EU Non-discrimination Directives" fra juli 2011:

"There are other instances when friends, relatives or colleagues of a victim who has a real or assumed protected characteristic also suffer discrimination together or through the victim. For instance, if an ethnic minority couple together with their majority friends are denied entry to a bar, the friends suffer discrimination based on associated race or ethnic origin, in other words 'on the ground of ethnicity'."

Ad. 2 Formandsafgørelser

Advokatrådet har med tilfredshed noteret, at formandsafgørelser alene ønskes anvendt i sager, hvor praksis er klar, og hvor Ligebehandlingsnævnet vurderer, at der er tale om en fast praksis.

Af ordlyden til forslaget til nyt § 6, stk. 3, fremgår det, at denne faste praksis kan opstå via "rets- eller nævnspraksis".

Advokatrådet bemærker, at i den udstrækning der er tale om en sagstype, der sædvanligvis også prøves ved domstolene, eksempelvis diskrimination indenfor ansættelsesretten, så bør der af retssikkerhedsmæssige årsager udvises tilbageholdenhed med anvendelsen af formandsafgørelser indtil nævnspraksis evt. er bekræftet i retspraksis. Til illustration kan det nævnes, at Ligebehandlingsnævnet i flere afgørelser har tilsidesat fratrædelsesaftaler, hvorved en medarbejder har underskrevet en aftale til fuld og endelig afgørelse, og tilkendt betydelige godtgørelsesbeløb. Denne praksis er ikke bekræftet i retspraksis. Advokatrådet ville finde det betænkeligt, såfremt denne type sager, uanset der foreligger flere afgørelser fra Ligebehandlingsnævnet, blev afgjort via formandsafgørelser, når Ligebehandlingsnævnets praksis endnu ikke har været prøvet ved domstolene.

Advokatrådet bemærker afslutningsvist, at lovudkastet har været i høring med en svarfrist på to uger, dvs. blot halvdelen af de anbefalede fire ugers høringsfrist. Dette finder Advokatrådet meget beklageligt, og rådet opfordrer derfor til, at der i lovforslagets bemærkninger redegøres nærmere for baggrunden for denne ganske korte høringsfrist.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Høringssvar – udkast til ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet

Akademikerne er positive overfor, at man fremover skal have en retlig interesse i sagens afgørelse og finder det ligeledes positivt, at Institut for Menneskerettigheder for kompetence til at indbringe sager.

Det fremgår af lovforslaget med bemærkninger, at Ligebehandlingsnævnet fremover skal prioritere sine ressourcer, hvilket har ført til et forslag om, at visse typer af sager kan afgøres af et medlem af nævnets formandskreds. Efter Akademikerne opfattelse er det en uhensigtsmæssig forringelse af retssikkerheden, ligesom ændringen kan betyde, at afgørelser fra nævnet svækkes, hvorefter der er risiko for, at flere vil undlade at efterkomme nævnets afgørelser og dermed forskyde den egentlige afgørelse og ressourceanvendelsen til de civile domstole. Det foreslås derfor, at denne ændring ikke gennemføres.

Med venlig hilsen

Sofie Nilsson
Forhandlingschef

D 2249 5869
M 2249 5869
E sn@ac.dk

Akademikerne • T +45 3369 4040 • E ac@ac.dk • W www.ac.dk

Akademikerne er fælles talerør for 25 faglige organisationer, der organiserer samfundets højest uddannede. Følg vores synspunkter via vores nyhedsbrev – tilmeld dig [her](#)

Beskæftigelsesministeriet
bm@bm.dk, mll@bm.dk, ksw@bm.dk

01-04-2015
15/84/4

Høring over udkast til ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet

CFU har i mail af 16. marts 2015 modtaget høring om forlag til lov om ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet. CFU har følgende bemærkninger til forslaget.

CFU finder ændringen, af hvem der kan indbringe en sag for Ligebehandlingsnævnet, fornuftig. CFU er derfor positive overfor, at klager til Ligebehandlingsnævnet fremover kun kan indbringes af den, der har retlig interesse i sagen. Samt positive overfor at Institut for Menneskerettigheder kan indbringe sager af principiel karakter eller sager af almindelig offentlig interesse til nævnet.

CFU er bekymret for, at der sekretariatsmæssigt kan træffes afgørelse om afvisning af en sag på baggrund af manglende retlig interesse. Det er CFU's opfattelse, at sager hvor der er tvivl om, hvorvidt der er retlig interesse, bør forelægges nævnet.

Endelig er det CFU's opfattelse, at forslaget om, at der fremover i visse typer af sager, kan træffes afgørelser af et medlem af nævnets formandskreds, er u hensigtsmæssigt. Ændringen kan betyde, at nævnets afgørelser svækkes med den risiko, at nævnets afgørelser ikke efterkommes. CFU opfordrer derfor til, at denne ændring ikke gennemføres.

CFU skal i øvrigt henvise til høringssvar fra LO, FTF og Akademikerne.

Med venlig hilsen

Amalie Ferdinand

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K
bm@bm.dk
mll@bm.dk
ksw@bm.dk

Vesterbrogade 32
1620 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Dok.nr. D-2015-012690

13. april 2015

**Vedr.: Udkast til forslag til lov om ændring af lov om
Ligebehandlingsnævnet (j.nr. 2014-3715)**

Beskæftigelsesministeriet har den 16. marts 2015 sendt udkast til lov om ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet i høring.

Danske Advokater er bekendt med Advokatsamfundets høringssvar af 8. april 2015, hvortil der henvises.

Det sene svar beklages.

Med venlig hilsen

Helle Hübertz Krogsøe
Vicedirektør

Beskæftigelsesministeriet

bm@bm.dk

mll@bm.dk

ksw@bm.dk

Høringssvar over lov om ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) kan tilslutte sig, at Beskæftigelsesministeriet i udkastet til lovforslag om begrænsning af klageadgangen til Ligebehandlingsnævnet lægger op til en mindre vid klageadgang for derigennem at begrænse sagsvolumen og de mange useriøse klager.

31. marts 2015
AMJ

Dok ID: 55051

Afvisning af klager uden retlig interesse

En afgrænsning af klageadgangen i forhold til det almindelige forvaltningsretlige og retsplejemæssige krav om retlig interesse er et længeventet og nødvendigt skridt i den rigtige retning, som vil bringe nævnet på niveau med den civile retspleje og på linje med øvrige offentlige råd og nævn.

DA forventer, at stramningen ikke alene vil frigøre ressourcer hos nævnet men også hos virksomhederne, der fremover i mindre grad vil blive indklaget i grundløse sager.

DA hæfter sig imidlertid ved, at Institut for Menneskerettigheder fortsat vil kunne anlægge sager på vegne af klager, der ikke har den fornødne retlige interesse, hvis instituttet vurderer, at sagen alligevel er egnet. DA finder, at denne udvidelse af klagekompetencen strider imod formålet med lovændringen, og opfordrer til, at der i lovbemærkningerne redegøres nærmere for indholdet af begreberne "principiel karakter" og "almindelig offentlig interesse".

DA foreslår i tillæg til ønsket om at målrette Ligebehandlingsnævnets behandling af sager med relevans, at der indføres et klagegebyr i lighed med praksis i øvrige klagenævn. Det er erfaringen fra andre offentlige nævn, at indførelse af et klagegebyr har en adfærdsregulerende effekt i forhold til at sikre, at et nævn alene skal beskæftige sig med reelle og relevante sager.

Formandsafgørelser i ukomplicerede sager

Lovændringen lægger op til, at formandskabet fremover kan afgøre sager uden deltagelse af nævnsmedlemmer, hvis den pågældende sag er tiltrækkelig klar, og der ikke foreligger bevistvivl.

DA finder det hensigtsmæssigt at forenkle sagsgangen i ukomplicerede sager, herunder afvisningssager.

DA er dog ikke enig i, at sådanne sager bør omfatte det nævnte eksempel i bemærkningernes punkt 2.2.2.

Heraf fremgår det, at der er tale om en ukompliceret sag, når det kan lægges til grund, at en arbejdsgiver ikke har løftet sin bevisbyrde for, at afskedigelse af en gravid kvinde ikke havde noget med graviditeten at gøre.

DA mener ikke, at det generelt kan lægges til grund, at en arbejdsgiver ikke har løftet sin bevisbyrde uden forudgående bevisførelse.

DA skal i den forbindelse pege på, at ansættelsesretlige sager netop er kendetegnet ved arbejdsgiveres udøvelse af et skøn ved både ansættelser og afskedigelser. Den nærmere afdækning af dette skøn vil meget ofte indebære et behov for bevisførelse i form af parts- og vidneforklaringer. Det hører derfor til blandt sjældenhederne, at der i sager, der vedrører arbejdsmarkedet, foreligger et egentligt skriftligt bevis, som kan afgøre sagen.

Af ovennævnte årsager er DA generelt af den opfattelse, at det ikke er hensigtsmæssigt, at Ligebehandlingsnævnet håndterer arbejdsretlige tvister. Sager, der vedrører arbejdsmarkedet, bør derfor generelt afvises og i stedet henvises til behandling i det fagretlige system eller ved de civile domstole.

Mulighed for en præjudiciel prøvelse

Virksomhederne i DA's medlemsorganisationer anvender årligt store ressourcer på at forsvare sig i en stor mængde sager fra Ligebehandlingsnævnet. En stor del af sagerne burde være afvist allerede ved klagens indgivelse som følge af:

1. at klagen er umiddelbart grundløs
- eller
2. at sagen indebærer et åbenbart behov for parts- og vidneforklaringer

DA savner derfor en mulighed for en præjudiciel prøvelse af disse formelle betingelser fra nævnets side, så der åbnes mulighed for en umiddelbar afvisning af sådanne sager, inden nævnet igangsætter længere sagsbehandlingsprocedurer med materiel oplysning af sagen. Dette vil utvivlsomt også frigøre mange ressourcer for nævnet. Den foreslåede mulighed for formandsafgørelser kunne passende anvendes i dette øjemed.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Sign. Ann Marie Willemoes Jørgensen

Høringssvar fra Danske Handicaporganisationer om lovændring for Ligebehandlingsnævnet

Der skal ikke herske tvivl om, at Danske Handicaporganisationer ønsker den højest tænkelige beskyttelse af den enkelte i forhold til forskelsbehandling og diskrimination.

Vi sætter pris på lovbemærkningen om, at både regeringen og partierne i Folketinget er enige om, at ulovlig forskelsbehandling er helt uacceptabel. Hvad der undrer os er, at Folketinget fortsat accepterer den uensartede tilgang til, hvem det er lovligt at forskelsbehandle. Det er uacceptabelt at forskelsbehandling og diskrimination over for personer med handicap alene er forbudt på arbejdsmarkedet.

Dette er desværre afspejlet i Ligebehandlingsnævnets mandat, idet Ligebehandlingsnævnet kun kan behandle sager med baggrund i handicap i forhold til arbejdsmarkedet, mens forskelsbehandling overfor personer med handicap i forhold til bl.a. tjenesteydelser ikke kan behandles. Det er således fx uden for Ligebehandlingsnævnets mandat at behandle en klage over afvisning af en person med handicap på en restaurant. Ligebehandlingsnævnet kan derimod godt behandle en klage over en sådan sag, hvis afvisningen er begrundet i fx køn eller etnicitet. Der er således diskrimination indbygget i Ligebehandlingsnævnets mandat. Denne barokke situation opstår, fordi diskrimination uden for arbejdsmarkedet ikke er forbudt i forhold til handicap.

I Danske Handicaporganisationer mener vi, at der kun kan opnås reel ligebehandling og ikke-diskrimination, hvis dette spørgsmål løses med et forbud mod handicapbetinget diskrimination generelt i samfundet. Et sådant forbud vil samtidig bidrage til opfyldelse af Handicapkonventionens Artikel 5(2), der forpligter de ratificerende stater til at forbyde diskrimination og sikre effektiv retlig beskyttelse mod diskrimination. I anbefalingerne fra FN's Handikapkomite til den danske regering af 3. oktober 2014, står anbefalingen af et generelt forbud mod handicapbetinget diskrimination centralt under pkt. 14 – 17.

Hvad angår det konkrete lovforslag, så ønsker vi at opretholde bestemmelsen om, at en klager bør kunne få behandlet sagen, hvis vedkommende tilhører den gruppe af personer, som muligvis er blevet udsat for ulovlig forskelsbehandling. Det er vores opfattelse, at ulovlig forskelsbehandling begået mod en person med handicap rammer alle borgere med handicap.

Vi ser positivt på, at Institut for Menneskerettigheder får mulighed for at indbringe sager af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse.

Med venlig hilsen

Thorkild Olesen
formand

Beskæftigelsesministeriet, BM ID: 861704

Vedr.: Udkast til ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet

Beskæftigelsesministeriet har den 16. marts 2015 sendt udkast til ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet i høring med anmodning om bemærkninger senest onsdag den 1. april 2015.

Lovforslaget indebærer, at nævnet fremover alene skal behandle klager fra en person, der har en individuel og konkret interesse i sagens udfald.

Det foreslås endvidere, at Institut for Menneskerettigheder får adgang til at indbringe sager af principiel karakter. Endelig foreslås det, at der indføres adgang til at afgøre sager som formandsafgørelser i sager med fast praksis.

Det er Danske Regioners opfattelse, at det er et hensigtsmæssigt og rimeligt kriterium, at en klager skal have den fornødne retlige interesse for at kunne få sin sag behandlet ved nævnet. Eventuelle begrænsninger imødegås også ved, at sager af principiel karakter fortsat kan indbringes, idet Institut for Menneskerettigheder varetager vurderingen af, hvorvidt sagen er principiel.

Danske Regioner finder ligeledes, at adgangen til formandsafgørelser er en forenkling af sagsbehandlingen, som positivt kan medvirke til en effektiv ressourceanvendelse.

Henset til høringsfristens længde er udkastet til lovforslag ikke behandlet politisk i Danske Regioner.

Med venlig hilsen

Malene Vestergaard Sørensen

27-03-2015

Sag nr. 15/731

Malene Bett Vestergaard Sørensen

Tel. 35298243

E-mail: Mvs@regioner.dk

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

T 35 29 81 00
F 35 29 83 00
E regioner@regioner.dk

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

24. marts 2015

Sendt på mail til: bm@bm.dk mll@bm.dk og ksw@bm.dk

Ved mail af 16. marts 2015 (sagsnr. 2015-1122) har Beskæftigelsesministeriet anmodet Dommerforeningen om en udtalelse over udkast til ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet.

I den anledning skal jeg meddele, at forslaget ikke giver Dommerforeningen anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Til Beskæftigelsesministeriet

Finansrådet takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkastet til ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet.

Finansrådet har ikke bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Peter Bjørnø Jørgensen
Juridisk konsulent

Direkte +45 3370 1190
pbi@finansraadet.dk

Finansrådet
Finanssektorens Hus
Amaliegade 7
1256 København K

Telefon 3370 1000

mail@finansraadet.dk
www.finansraadet.dk

From: Beskæftigelsesministeriet [mailto:bm@bm.dk]

Sent: 16. marts 2015 16:25

To: Akademikernes Centralorganisation (AC); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold; * Udenrigsministeriet; * Justitsministeriet; Dansk Handicap; * FA; Ankestyrelsen; Central Postkasse; Landsorganisationen i Danmark LO; * KL; Kristelig Arbejdsgiverforening KAF; Advokatrådet; Centralorganisationernes Fællesudvalg; Dansk Arbejdsgiverforening (DA); Dansk Kvindesamfund; * Danske Regioner; Den Danske Dommerforening; FTF Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd; Institut for Menneskerettigheder IMR; KTO Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte; Kvinderådet; KVINFO; LH Ledernes Hovedorganisation; GLS-A Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere; Dansk Socialrådgiverforening; Det Centrale Handicapråd; Dansk Retspolitisk Forening; Dansk Røde Kors; Dokumentations- og rådgivningscentret om racediskrimination (DRC); Flygtningenævnet; Koordinationen for Kønsforskning; Landsforeningen af bøsser og lesbiske; Rådet for Etniske Minoriteter; Ældre Sagen; Amnesty International; Netværk for forskning om mænd; Frie Funktionærer; * Håndværksrådet; Danske Advokater høringer; Kristelig Fagforening høringer; Det faglige hus; Lise Pontoppidan; Lone Thomsen

Subject: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet (BM ID: 861704)

Fristen for eventuelle bemærkninger er onsdag den 1. april 2015 kl. 12:00.

Med venlig hilsen

Sagsstyringsenheden

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8 - 1061 København K
Tlf.: +45 7220 5000
Fax: +45 3314 3108
Sikker e-mail: bm@bm.dk
Hjemmeside: www.bm.dk

The Ministry of Employment
Ved Stranden 8 - 1061 København K
Tlf.: +45 7220 5000
Fax: +45 3314 3108
Secure e-mail: bm@bm.dk
Website: www.bm.dk

Beskæftigelsesministeriet
e-mail: bm@bm.dk, ml@bm.dk og ksw@bm.dk

Sagsnr.: 4106.5
HKB /lsj
Direkte tlf.nr.: 3347 0611
31. marts 2015

Vedr.: Høring over udkast til ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet

Forhandlingsfællesskabet har ved e-mail af 25. marts 2015 modtaget ovenstående i høring med frist for eventuelle bemærkninger den 1. april 2015.

Det fremgår blandt andet af udkastet, at Ligebehandlingsnævnet fremover alene skal kunne behandle en klage, hvis den person, der klager, har en individuel og aktuel interesse i en konkret sag. Som begrundelse fremhæves, at dette skaber parallelitet mellem adgangen til at få behandlet en sag ved Ligebehandlingsnævnet og adgangen til at få behandlet en civil sag ved de almindelige domstole.

Forhandlingsfællesskabet har som udgangspunkt ikke bemærkninger til, at der fremadrettet lægges vægt på en individuel og aktuel interesse i en konkret sag.

Forhandlingsfællesskabet er imidlertid bekendt med, at vores medlemsorganisationer, blandt andet HK/Kommunal, tidligere har henvendt sig til Ligebehandlingsnævnet med generelle forespørgsler, fx om pensionsordninger er omfattet af forskelsbehandlingsloven eller, om det er en social sikringsordning. Sådanne generelle forespørgsler udspringer af en retlig interesse fra en bred kreds af medlemmer. Forhandlingsfællesskabet skal derfor foreslå, at det præciseres i bemærkningerne, at sådanne generelle forespørgsler fortsat kan behandles af Ligebehandlingsnævnet.

Det fremgår endvidere af lovforslaget, at ligebehandlingsnævnet fremover skal prioritere sine ressourcer i forhold til sagernes kompleksitet, således at der indføres en mulighed for, at et medlem af ligebehandlingsnævnets formandskab kan træffe afgørelser alene i sager, hvor der er etableret en fast praksis. Det fremgår af lovbemærkningerne, at der alene vil være tale om sager, hvor praksis er klar, og hvor sagen heller ikke i øvrigt har et indhold, der gør nævnsbehandling nødvendig.

Forhandlingsfællesskabet finder, at dette dog kan give anledning til nogle retssikkerhedsmæssige overvejelser, netop fordi ligebehandlingssager ofte afgøres helt konkret. Det vil endvidere ikke være hensigtsmæssigt, hvis det medfører, at nævnets afgørelser i

større grad indbringes for de civile domstole. Forhandlingsfællesskabet skal derfor foreslå, at udviklingen heri følges og evalueres.

Afslutningsvist henvises til eventuelle høringssvar fra LO, FTF, Akademikerne samt fra Forhandlingsfællesskabets medlemsorganisationer.

Med venlig hilsen

Helle Basse

Høringssvar til udkast til ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet

FTF har modtaget høring over udkast til ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet og har følgende bemærkninger:

FTF har forståelse for, at man med lovændringen ønsker at forstærke indsatsen mod forskelsbehandling og prioritere nævnets ressourcer ift. sager, hvor en person er blevet diskrimineret. FTF har dog bemærkninger til netop det, at man begrænser klageadgangen til personer, der har en individuel og retlig interesse i en konkret sag.

For det første er ligestillingsnævnet tidligere blevet brugt i forbindelse med generelle forespørgsler f.eks. om pensionsordninger er omfattet af forskelsbehandlingsloven. Forespørgsler der vedrører en lang række af FTF's organisationers medlemmer, men som med de foreslåede ændringer ikke længere vil være mulige. I stedet skal et medlem nu rejse en sag og det finder FTF ikke hensigtsmæssigt.

For det andet giver de almene bemærkninger til lovforslaget punkt 1 anledning til tvivl om, hvad der menes med retlig interesse. I bemærkningerne angives, at en klager ikke kan få sin sag behandlet, blot fordi vedkommende tilhører den gruppe af personer, som muligvis er udsat for ulovlig forskelsbehandling. Hvis f.eks. en række mænd og kvinder står i kø for at købe billetter og man nægter at sælge billetter til kvinderne. Kan ingen af kvinderne så anlægge en sag? Eller skal det forstås således, at kvinderne i køen har en retlig interesse, men ikke de kvinder, der ikke stod i kø for at købe billet.

Endelig forudsætter FTF, at der ikke er ændret på, at den der har en retlig interesse kan lade sig repræsentere ved andre, eksempelvis ved faglig organisation eller ved advokat.

Mht. sager af mere principiel karakter er det glædeligt, at Institut for Menneskerettigheder får kompetence til at indbringe sager for Ligebehandlingsnævnet.

Med venlig hilsen

Martin Møland Nielsen

Beskæftigelsesministeriet
bm@bm.dk, mll@bm.dk, ksw@bm.dk

Islands Brygge 26
Postbox 1990
2300 København S
tlf. 33 93 20 00
fax 33 32 01 74
hvr@hvr.dk
hvr.dk

26. marts 2015

Vedr. høring over udkast til ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet – j.nr. 2015-1122

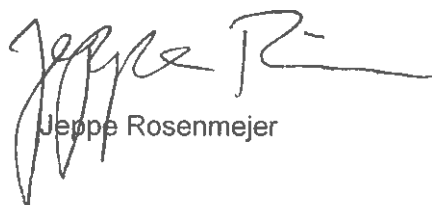
Håndværksrådet takker for det fremsendte materiale og muligheden for at fremkomme med bemærkninger til det fremsatte lovforslag.

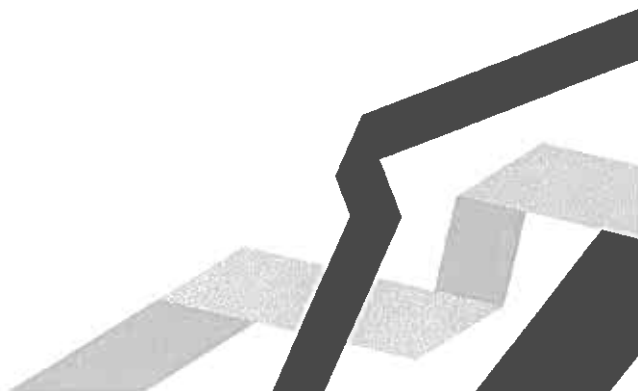
Det er tidkrævende og omkostningsfuldt for virksomhederne at føre en sag ved nævnet, da den type sager tages meget alvorligt af virksomhederne, idet ingen har lyst til at blive hængt ud for diskrimination. Derfor må man i det mindste kræve, at virksomheden har haft mulighed for at afklare en eventuelt potentiel diskriminerende situation, inden der gives ret til at klage.

Håndværksrådet er derfor enig i ændringen, således at der fremover kræves en aktuel retlig interesse for at kunne klage til Ligebehandlingsnævnet. Dette vil sætte en stopper for den type klager, vi så i de nyligt afsagte kendelser fra nævnet vedrørende frisørernes priser for herre/dameklip. Klager havde i sagen blot set et skilt i vinduet, der kunne tolkes som diskrimination, men havde aldrig rent faktisk været inde i salonen og spurgt, om hun kunne få en klip til herrepris. Frisøren havde aldrig afvist at klippe hende til herrepris. Hun var således aldrig faktisk udsat for diskrimination. Alligevel blev hun tildelt en godtgørelse på kr. 2.500.

Dette er ikke rimeligt, og derfor støtter Håndværksrådet den foreslåede ændring af loven.

Med venlig hilsen

Jeppe Rosenmejer

Beskæftigelsesministeriet

bm@bm.dk

mll@bm.dk

ksw@bm.dk

WILDERS PLADS 8K

1403 KØBENHAVN K

TELEFON 3269 8888

DIREKTE 3269 8611

MVL@HUMANRIGHTS.DK

MENNESKERET.DK

J. NR. 540.10/31740/KIPR/MVL

**HØRING OVER FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF
LOV OM LIGEBEHANDLINGSNÆVNET (INDBRINGELSE
AF SAGER FOR LIGEBEHANDLINGSNÆVNET SAMT
FORMANDSAFGØRELSE MV.)**

7. APRIL 2015

Beskæftigelsesministeriet har ved e-mail af 16. marts 2015 anmodet Institut for Menneskerettigheder om en udtalelse vedrørende udkast til lovforslag om ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet.

Lovforslaget gennemfører "Aftale om en målretning af Ligebehandlingsnævnets arbejde", som regeringen og partierne i Folketinget står bag. Med lovforslaget får Ligebehandlingsnævnet adgang til at afvise at behandle en klage, hvis klageren ikke har retlig interesse i sagen. Nævnet får desuden mulighed for at træffe afgørelse i sager med fast rets- eller nævnspraksis ved et medlem af formandsskabet alene. Endelig tillægges Institut for Menneskerettigheder kompetence til at indbringe sager af principiel karakter eller sager af almindelig offentlig interesse for Ligebehandlingsnævnet.

Instituttet finder, at forslaget er positivt og egnet til at styrke Ligebehandlingsnævnets arbejde. I forhold til den del af forslaget, som handler om Institut for Menneskerettigheders nye kompetence, har instituttet følgende bemærkninger.

**ADMINISTRATION AF INSTITUTTETS NYE
KOMPETENCE**

I § 1 indsættes som stk. 6 en ny bestemmelse om, at klage kan indbringes for Ligebehandlingsnævnet af den, der har retlig interesse i sagen. I § 8 foreslås indsat et nyt stk. 3, som giver Ligebehandlingsnævnet mulighed for at afvise klagen, hvis klageren ikke har retlig interesse i sagen. Det fremgår af bemærkningerne til § 8, stk. 3, at det forudsættes, at nævnet i forbindelse med afvisningen gør

klageren bekendt med, at Institut for Menneskerettigheder har mulighed for at indbringe en sag af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse for nævnet. Det forudsættes endvidere, at nævnet samtidig orienterer instituttet om afgørelsen. Endelig præciseres det i bemærkningerne, at instituttet ikke skal begrunde, hvorfor instituttet ikke indbringer en given sag for nævnet.

I forhold til varetagelsen af den foreslåede nye kompetence for instituttet bemærkes det, at instituttet vil kunne identificere egnede sager allerede på grundlag af instituttets nuværende opgaver. Orienteringen fra nævnet om sager, som er afvist på grund af manglende retlig interesse, vil udgøre et vigtigt supplement, som indgår i vurderingen af, hvilke sager, der kan være relevante. Instituttet finder derfor, at varetagelsen af den nye kompetence er tilstrækkeligt tilgodeset ved, at nævnets sekretariat orienterer instituttet om disse afgørelser. Det er af samme grund ikke nødvendigt eller hensigtsmæssigt at involvere alle klager, som har fået afvist deres klage på grund af manglende retlig interesse, ved at orientere dem om instituttets nye kompetence. Dels er instituttet allerede orienteret om den pågældende sag, og dels er instituttet ikke og bliver heller ikke efter forslaget en klageinstans, som kan tage stilling til, om reglerne er overtrådt.

Hvis det fastholdes, at klageren i forbindelse med nævnets afvisning af en sag skal gøres bekendt med instituttets nye kompetence, vil instituttet foreslå, at klageren samtidig også får orientering om, at alle afgørelser om afvisning på grund af manglende retlig interesse rutinemæssigt sendes til orientering for instituttet.

- Instituttet anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes ligebehandling og menneskerettigheder - at lovbemærkningerne til § 8, stk. 3 ændres, således at det ikke forudsættes i bemærkningerne, at nævnet i forbindelse med en afvisning orienterer klageren om instituttets nye kompetence. Det skal således kun forudsættes, at nævnet orienterer instituttet om afgørelsen om afvisning.
- Hvis orienteringen til klager om instituttets nye kompetence fastholdes, anbefaler instituttet, at klageren samtidig får at vide, at alle afgørelser om afvisning på grund af manglende retlig interesse rutinemæssigt sendes til orientering for instituttet.

AFGRÆNSNING AF INSTITUTTETS NYE KOMPETENCE

§ 1 i den nugældende lov opregner i stk. 2-4 de love og i stk. 5 de kollektive overenskomster, som er omfattet af Ligebehandlingsnævnets kompetence. Instituttets nye adgang til at indbringe sager af principiel karakter eller sager af almindelig offentlig interesse for nævnet foreslås indsat som nyt stk. 7 i § 1. Der er ikke i den forbindelse angivet en præcisering af området for instituttets kompetence set i forhold til nævnets kompetence.

Ser man på § 2, som specifikt handler om, hvilken type afgørelse nævnet kan træffe i de sager, der er indbragt af instituttet, henvises der her kun til § 1, stk. 2-4. § 1, stk. 5, som omfatter kollektive overenskomster, der indeholder tilsvarende pligter til ligebehandling som de love, som nævnet kan behandle, er således udeladt. Spørgsmålet er, om denne afgrænsning også gælder for instituttets nye kompetence efter § 1, stk. 7. Hvis det er tilfældet, udelukkes instituttets mulighed for at indbringe sager for det betydelige område på arbejdsmarkedet, hvor ligebehandlingslovgivningen er gennemført ved overenskomst, og uden at der angivet en begrundelse for denne begrænsning.

Instituttet finder, at instituttets nye kompetence også bør omfatte § 1, stk. 5 og dermed de regelsæt, som nævnet kan behandle, dvs. de i § 1, stk. 2-5 nævnte love og kollektive overenskomster. Denne afgrænsning bør fremgå af § 1, stk. 7 og § 2, stk. 2.

- Instituttet anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes ligebehandling og menneskerettigheder - at det fremgår af den foreslåede tekst til § 1, stk. 7 og § 2, stk. 2, at instituttets nye kompetence omfatter de i § 1, stk. 2-5 beskrevne love og overenskomster.

Der henvises til journalnr. 2015-1122.

Med venlig hilsen

Maria Ventegodt Liisberg
Ligebehandlingschef

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

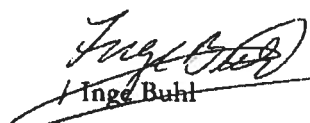
Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet

Beskæftigelsesministeriet har ved brev af 16. marts 2015 fremsendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet i høring.

KL skal herved meddele, at KL ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Karsten Thystrup

Inge Buhr

Den 20. marts 2015

Sags ID: SAG-2015-01732

Dok.ID: 1995742

IFB@kl.dk

Direkte 3370 3219

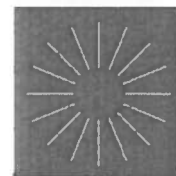
Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1/1

27/3 2015

Beskæftigelsesministeriet
Att. Kathrine Storm Waage

**Kvinderådets høringssvar vedr.:
Forslag til lov om ændring af lov om ligebehandlingsnævnet**

Kvinderådet ønsker, at indsatsen mod diskrimination og forskelsbehandling bliver forstærket, og vi er derfor positive overfor tiltag, der kan gøre Ligebehandlingsnævnets arbejde mere effektivt og målrettet. Klager, der behandles af nævnet, er ikke kun vigtige for den pågældende klager, men også for befolkningen som sådan, da antallet og karakteren af indkomne klager er med til at afdække diskrimination i samfundet, og klagesagerne kan dermed bidrage til at tegne et billede af, hvor der er behov for en forbedret ligestillingsindsats.

Derfor skal klageadgangen være let, gratis og ubureaukratisk, og Ligebehandlingsnævnet skal være synligt og kendt i offentligheden.

Vi er enige i, at nævnets ressourcer skal bruges effektivt, dvs. flest ressourcer til de mest komplicerede sager, og vi har derfor ingen indvendinger imod, at et medlem af nævnets formandskab kan træffe afgørelser alene i sager, hvor der er etableret en fast praksis.

Forslaget indebærer en begrænsning i retten til at indbringe en sag for Ligebehandlingsnævnet, idet man fremover vil stille krav om, at en klager skal have "retlig interesse" for at kunne indbringe en klagesag for Ligebehandlingsnævnet. Denne svækkelse kompenseres der for med et forslag om at give Institut for Menneskerettigheder adgang til at indbringe principielle sager eller sager af almindelig offentlig interesse for Ligebehandlingsnævnet. Det kunne være en god ide, da det vil styrke Institut for Menneskerettigheders kompetence som ligebehandlingsorgan, og instituttet har i forvejen forpligtelse til at rådgive om diskrimination samt forpligtelse til at undersøge og overvåge ligestilling.

Kvinderådet mener, at det er helt afgørende at sager af principiel karakter og sager af almindelig offentlig interesse kan indbringes for nævnet. Vi er imidlertid tvivlende overfor, om den valgte model vil sikre dette. Det fremgår nemlig af bemærkninger til lovforslaget (1.1.) at "Det forudsættes, at Institut for Menneskerettigheder løfter opgaven inden for sin eksisterende bevilling til at behandle ligebehandlingsspørgsmål, og at ordningen skal evalueres, når den har fungeret i to år". Vi ved, at midlerne til IMRs ligebehandlingsarbejde inden for kønsligestillingsområdet i forvejen er sparsomme. Set i det lys er der ikke tale om en styrkelse og effektivisering af indsatsen mod diskrimination, men nærmere om en begrænsning af klageadgangen. Vi er heller ikke tilfredse med, at Institut for Menneskerettigheder kan afvise at bringe en sag videre til nævnet uden begrundelse (bemærkningerne 2.3.2.).

Kvinderådet har tidligere påpeget, at vi ønsker at Ligebehandlingsnævnet kan tage sager op af egen drift, og det mener vi fortsat ville være den optimale model. I forhold til det aktuelle lovforslag vil vi indtrængende opfordre til, at der afsættes nye ressourcer til at varetage den opgave, som foreslås varetaget af Institut for Menneskerettigheder.

Vi kan i øvrigt konstatere, at der tilsyneladende ikke er foretaget en ligestillingsvurdering af lovforslaget.

Venlig hilsen

Nanna Højlund, næstforkvinde

Beskæftigelsesministeriet
Sagsstyringsenheden

**Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet
(BM ID: 861704)**

1. april 2015

LGBT Danmark, Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner, takker for inddragelse i høringen over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet. For Landsforeningen er Ligebehandlingsnævnet en vigtig konstruktion i sikringen af ligebehandling i Danmark.

Landsforeningen finder ingen problemer ved forslaget. Når foreningen har været involveret i sager ved nævnet, har det været gennem at assistere et medlem i at indbringe sin sag for nævnet, hvilket også fortsat vil være muligt.

Dog finder Landsforeningen anledning til at påpege nødvendigheden af at præcisere beskyttelse mod forskelsbehandling på grund af kønsidentitet og anbefaler, at kønsidentitet inkluderes som beskyttelsesgrund i Lov om Ligebehandlingsnævnet i forbindelse med lovens revision.

Foreningen henviser til sine høringsskrivelser i forbindelse med lovens sidste revision i 2011/2012. Disse vedlægges.

Med venlig hilsen

LGBT Danmark

Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner

Søren Laursen
Forperson

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

NYGADE 7 • POSTBOKS 1023 • 1007 KØBENHAVN K • TLF. 33 13 19 48
LGBT@LGBT.DK • WWW.LGBT.DK

29. februar 2012.

Beskæftigelsesministeriet
pjaicenter@bm.dk

Vedr. lovforslag om ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet

LGBT Danmark, Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner finder anledning til på ny at påpege nødvendigheden af at præcisere beskyttelse mod forskelsbehandling på grund af kønsidentitet og anbefaler, at kønsidentitet inkluderes i Lov om Ligebehandlingsnævnet.

I høringsbrevet af 9. februar 2012 - Beskæftigelsesudvalget 2011-12 BEU alm. del Bilag 95 – anføres om transkønnede følgende:

I forhold til en særlig beskyttelse af de transkønnede bemærkes, at diskrimination af transkønnede i Danmark betragtes som diskrimination på grund af køn, og at der derfor allerede efter gældende ret gælder et forbud mod forskelsbehandling både på arbejdsmarkedet og uden for arbejdsmarkedet.

Det er selvfølgelig udmærket, ministeriet mener dette, men som det fremgår af vores høringsvar dateret den 10. juni 2011, der medsendes, mener vi det er faktisk forkert.

Landsforeningen må derfor protestere over høringsbrevets banalisering af fortolkningen af kønsidentitet og insistere på, at dansk lovgivning eksplicit skal beskytte kønsidentitet, og at kønsidentitet derfor i Lov om Ligebehandlingsnævnet inkluderes i

§ 1, der lyder

Ligebehandlingsnævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af køn, race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse, jf. stk. 2-5.

således at ordlyden bliver:

Ligebehandlingsnævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af køn, **kønsidentitet**, race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse, jf. stk. 2-5.

og i

§ 1, stk. 3, der lyder

Nævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse efter lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

NYGADE 7 • POSTBOKS 1023 • 1007 KØBENHAVN K • TLF. 33 13 19 48
LGBT@LGBT.DK • WWW.LGBT.DK

således at ordlyden bliver:

Nævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, **kønsidentitet**, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse efter lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.

For så vidt ministeriet mener, at kønsidentitet allerede er omfattet, burde præciseringen være helt uproblematisk. Med samme begrundelse og i forlængelse af høringsbrevets bemærkninger om nævnets kompetence, mener Landsforeningen endvidere, at en tilsvarende præcisering bør finde sted i den øvrige lovgivning – altså, at kønsidentitet indskrives – i straffelovens § 81, nr. 6 og § 266 b og i andre love, der yder beskyttelse mod forskelsbehandling og diskrimination [1].

Landsforeningen vil henlede opmærksomheden på, at der var stor tilslutning i vores rundspørge til politikerne [2] før folketingsvalget den 15. september 2011 om, at kønsidentitet skal indføres som beskyttelsesgrund på lige fod med alder, handicap, køn, race og etnicitet, tro og religion, og seksuel orientering.

Rapporten, der er udfærdiget på grundlag af nævnte rundspørge, medsendes.

Forholdet til EU-retten

I høringsbrevet anføres under pkt. 7.

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Set i relation til de efterhånden talrige tekster fra EU, hvori kønsidentitet og transkønnede nævnes specifikt på lige fod med seksuel orientering og køn, og i betragtning af, at transkønnethed i sig selv ikke er et køn, men en kønsidentitet, er det nødvendigt, at kønsidentitet indføres i lovtæksten for at være i overensstemmelse med intentionerne i EU-retten [3].

Med venlig hilsen

Vivi Jelstrup
Forperson

Noter

1) Love, der yder beskyttelse mod forskelsbehandling og diskrimination

- Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet
LBK nr 1349 af 16/12/2008
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=122522>
<https://www.thranesen.dk/?cat=1148&aid=5680#bm5680>
- Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race, køn, seksuelle orientering m.v.
LBK nr 626 af 29/09/1987
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=59249>
<https://www.thranesen.dk/?cat=1148&aid=5681#bm5681>

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

- Lov om lige løn til mænd og kvinder
LBK nr 899 af 05/09/2008
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=121176>
<http://www.thranesen.dk/?cat=1148&aid=10923#bm10923>
- Lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v.
LBK nr 645 af 08/06/2011
<https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=137042>
<http://www.thranesen.dk/?cat=1148&aid=8623#bm8623>
- Lov om ligestilling af kvinder og mænd
LBK nr 1095 af 19/09/2007
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=20929>
<http://www.thranesen.dk/?cat=1148&aid=11147#bm11147>

2) Rundspørge til politikerne

http://www.lgbt.dk/uploads/media/LGBT_valgekstra_2011.pdf

3) Intentioner i EU-retten og anbefalinger fra Europarådet

- EU-direktiv P7_TA(2011)0469 af 27. oktober 2011 om minimumsstandarder for anerkendelse asyl
Under pkt. 29 anføres og i artikel 10, grundene til forfølgelse, pkt. 1, d, anføres specifikt kønsidentitet.
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2011-0469&language=DA&ring=A7-2011-0271>
<http://www.thranesen.dk/d?cat=1224&aid=14040#bm14040>
- Combating discrimination on grounds of sexual orientation or gender identity: Council of Europe standards. 27. juli 2011
http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/hrpolicy/Publications/LGBT_EN.pdf
http://book.coe.int/EN/ficheouvrage.php?PAGEID=36&lang=EN&produit_aliasid=2590
<http://www.thranesen.dk/?cat=703&aid=13897#bm13897>
- Diskrimination på grund af seksuel orientering og kønsidentitet i Europa. 23. juni 2011
Se ikke mindst udtalelserne i forordet af menneskerettighedskommissær, Thomas Hammarberg
http://www.coe.int/t/Commissioner/Source/LGBT/LGBTStudy2011_en.pdf
<http://www.thranesen.dk/?cat=703&aid=13828#bm13828>
- Bekæmpelse af forskelsbehandling på grund af seksuel orientering eller kønsidentitet. Anbefaling CM/Rec(2010)5 af 31. marts 2010 fra Europarådet.
http://jm.schultzboghandel.dk/upload/microsites/jm/ebooks/andre_publ/ministerkomitee_ns%20rekommandation.pdf
<http://www.thranesen.dk/?cat=703&aid=13002#bm13002>
- Thomas Hammarbergs rapport af 29. juli 2009 med 12 anbefalinger, som bør være gældende for alle transkønnede i Europa

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1476365>

<http://www.thranesen.dk/?cat=703&aid=13037#bm13037>

- Yogyakarta principperne om seksuel orientering og kønsidentitet af 26. marts 2007
http://www.yogyakartaprinciples.org/principles_en.htm
<http://www.thranesen.dk/?cat=703&aid=8125#bm8125>
- Ministerkommittéen i Europarådet vedtog den 7. april 2011 en konvention - CM(2011)49 om forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder. Konventionen er den første juridisk bindende internationale aftale nogensinde, som omfatter seksuel orientering og kønsidentitet og bekræfter dermed, at lesbiske, bøsser, biseksuelle, trans- og interkønnede - LGBTI - menneskers rettigheder udgør en integrerende del af de universelle menneskerettigheder.
<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1772191>
<http://www.thranesen.dk/?cat=1224&aid=13747#bm13747>
- EU værktøjskasse om LGBT menneskerettigheder af 17. juni 2010
I Rådet for Den Europæiske Union har Menneskerettighedsgruppen den 8. juni 2010 vedtaget og derefter offentliggjort et værktøjssæt til fremme og beskyttelse af alle menneskerettigheder for lesbiske, bøsser, bi- og transseksuelle (LGBT-personer).
<http://register.consilium.europa.eu/pdf/da/10/st11/st11179.da10.pdf>
<http://www.thranesen.dk/default.asp?cat=1224&aid=13313#bm13313>

Beskæftigelsesministeriet
pjaicenter@bm.dk

Bidrag til brug for revision af lov om Ligebehandlingsnævnet

København, 10. juni 2011

Tak for inddragelse i høringsprocessen.

LGBT Danmark, Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner¹ finder anledning til at påpege nødvendigheden af at præcisere beskyttelse mod forskelsbehandling på grund af kønsidentitet og anbefaler, at kønsidentitet inkluderes som beskyttelsesgrund i Lov om Ligebehandlingsnævnet i forbindelse med lovens revision.

Ligebehandlingsnævnet har eksempelvis behandlet en sag, 14/2009², hvori der i afgørelsen står:

- Klubben har udøvet forskelsbehandling mellem de to køn ved at opkræve en entré pris på 100 kr. for mænd, der ikke er transvestitter, og lade kvinder og transvestitter få fri entré.

Hvis denne sætning skal være logisk konsistent, må 'mænd' referere til biologisk køn. Sagen blev efterfølgende afgjort i Københavns byret, BS 99-6808/2009³, hvori der i dommen står:

... det er i strid med ligestillingslovens § 2⁴, at sagsøgte opkræver entrépriser, der er højere for enlige mænd, der ikke er transvestitter, end for kvinder, par og transvestitter.

¹ Bemærk navneskift fra Landsforeningen før bøsser og lesbiske

² Ligebehandlingsnævnets afgørelse nr. 14 / 2009

<http://www.ligebehandlingsnaevnet.dk/naevnsdatabase/afgoerelse.aspx?aid=91&type=Afgoerelse>

³ Københavns Byrets dom af 25. januar 2010 i sag nr. BS 99-6808/2009

http://www.ligebehandlingsnaevnet.dk/page_pic/pdf/KBH_byret_2500024_09_03_06_2010_14_43.pdf

De to afgørelse skelner ikke blot mellem 'mænd, der ikke er transvestitter' og 'kvinder', men også mellem 'mænd, der ikke er transvestitter' og 'kvinder og transvestitter'. Dermed fortolkes, at ligestillingsloven beskytter mod forskelsbehandling mellem 'mænd, der ikke er transvestitter' og 'mænd, der er transvestitter'. Eller med andre ord, at kønsidentitet falder ind under køn i diskriminationssammenhæng.

I sin besvarelse den 31. maj 2011 af spørgsmål 1⁵ vedrørende B 129 - Samling 2010-11, bilag 1 - afviste justitsminister, Lars Barfoed, at tilføje ordene "kønsidentitet eller kønsudtryk" til straffelovens § 81, nr. 6 med begrundelsen

Baggrunden herfor er, at en fortolkning af straffelovens § 81, nr. 6, med baggrund i bestemmelsens forarbejder medfører, at bestemmelsen allerede omfatter strafbare forhold, der eksempelvis har baggrund i, at forurettede er transkønnet, selv om det ikke udtrykkeligt fremgår af bestemmelsens ordlyd.

Forarbejderne til bestemmelserne må på dette punkt anses for forældede, og Justitsministeren har da også undladt at oplyse nærmere om dem.

Justitsministeriet oplyste den 11. marts 2010 som svar på forespørgsel fra Tina Thranesen bl.a. følgende:

For så vidt angår straffelovens § 266 b kan Justitsministeriet oplyse, at den eksisterende antidiskriminationslovgivning blev udvidet ved lov nr. 357 af 3. juni 1987 om ændring af borgerlig straffelov og lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race mv. til også at omfatte seksuel orientering. De tilhørende lovforarbejder - herunder lovforslag nr. 196, som fremsat den 12. februar 1987 - findes ikke umiddelbart på hverken retsinformation eller Folketingets hjemmeside. Der vedlægges derfor en kopi til Deres orientering

<http://www.thranesen.dk/?cat=1114&aid=12948#bm12948>

Som det fremgår af ovenstående, vedrører forarbejderne bestemmelserne

Forslag til Lov om ændring af borgerlig straffelov,
kriminallov for Grønland og
lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v.
(Forbud mod diskrimination på grund af seksuel orientering)
LFF 1986-1987.1.196

⁴ Lovbekendtgørelse om ligestilling af kvinder og mænd

§ 2, stk. 1. Ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af køn. En instruktion om at forskelsbehandle en person på grund af køn betragtes som forskelsbehandling.
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=20929>

⁵ Folketingets journal vedrørende spørgsmålet og svaret:

<http://www.ft.dk/dokumenter/tingdok.aspx?samling/20101/beslutningsforslag/b129/spm/1/svar/811171/index.htm>

Spørgsmålet og svaret i pdf-format på Folketingets hjemmeside:

<http://www.ft.dk/samling/20101/beslutningsforslag/b129/spm/1/svar/811171/1005660.pdf>

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

http://www.thranesen.dk/artikler/19870212_ForslagStraffelov.pdf

Det kan deraf ses, at der under "KOMMISSIONENS KONKLUSION" - i 3. sidste afsnit anføres:

Også andre former for "seksuel orientering" end den homoseksuelle, f.eks. transvestitisme, vil efter udkastet blive beskyttet mod diskrimination og forskelsbehandling.

Andet og mere findes der ikke med relation til kønsidentitet, kønsudtryk og transkønnethed.

I 'Kjole-Ole'-sagen vedtog og betalte en butiksindehaver i 2007 et bødeforlæg og erkendte sig dermed skyldig for overtrædelse af lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v., ved i 2006 at have nægtet at betjene en mandlig transvestit, der indfandt sig i butikken iklædt kjole, på samme vilkår som andre.⁶ Denne lov vedrører ikke køn men seksuel orientering.

Der hersker således stor forvirring i den juridiske verden om, hvordan diskrimination og forskelsbehandling på grund af kønsidentitet er beskyttet.

Da imidlertid netop transkønnede er i stor risiko for diskrimination og forskelsbehandling, jf. levevilkårsundersøgelsen Lige og Ulige⁷, bør det præciseres særskilt, at kategorien kønsidentitet er beskyttet. Kun på den måde, vil der være en nutidig forankring af beskyttelsen.

At tilføje kønsidentitet vil også betyde en efterlevelse af Europarådets Ministerkomité's anbefaling af 31. marts 2010, CM/Rec(2010)5⁸ om foranstaltninger til bekæmpelse af

⁶ Rigsadvokatens redegørelse - J.nr. RA-2006-120-0033 - af april 2008 om anvendelse af straffelovens § 81, nr. 6 og nr. 7, samt sager om overtrædelse af lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v. Pkt. 4.4.1. Sager, hvor der er rejst tiltale/endeligt afgjorte sager (Side 14 – 15)

I sagen havde en direktør, der samtidig var bestyrelsesmedlem i et aktieselskab, som drev en "Bang & Olufsen"-forretning, overtrådt lovens § 1, stk. 1, ved at have nægtet at betjene en mandlig transvestit, der indfandt sig i butikken iklædt kjole, på samme vilkår som andre, idet han oplyste prisen på en pladespiller til 10.000 kr. og bl.a. udtalte: "det er altså prisen, og så er du i øvrigt ikke velkommen i butikken, så længe du har det tøj på" og "hvis du går hjem og tager din mors tøj af, kan det være vi finder en bedre pris". Direktøren har den 24. august 2007 vedtaget et bødeforelæg på 2.000 kr. i anledning af overtrædelsen, og aktieselskabet har den 14. september 2007 vedtaget en bøde på 1.000 kr., jf. lovens § 3.

http://www.rigsadvokaten.dk/media/dokumenter/Redegorelse_hatecrime_-_April_2008.pdf

⁷ Lige og ulige? Homoseksuelle, biseksuelle og transkønnedes levevilkår, Leyla Gransell og Henning Hansen, CASA, Juni 2009 (<http://www.casa-analyse.dk/default.asp?Action=Details&Item=387>)

⁸ Justitsministeriets oversættelse

http://jm.schultzboghandel.dk/upload/microsites/jm/ebooks/andre_publ/ministerkomiteens%20rekommendation.pdf

Council of Europe

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

diskrimination på grund af seksuel orientering og kønsidentitet, hvori blandt andet anføres:

V. Ansættelse. Pkt. 29.

Medlemsstaterne bør sikre, at der fastsættes og gennemføres passende foranstaltninger, der yder effektiv beskyttelse mod diskrimination på grund af seksuel orientering og kønsidentitet ved ansættelse og beskæftigelse i både den offentlige og den private sektor. Disse foranstaltninger bør dække betingelserne for adgang til ansættelse og forfremmelse, afskedigelse, løn og andre arbejdsvilkår, herunder at chikane og andre former for forulempelse forebygges, bekæmpes og straffes.

VIII. Bolig. Pkt. 37.

Der bør træffes foranstaltninger til at sikre, at alle effektivt og på lige fod kan få adgang til en passende bolig uden diskrimination på grund af seksuel orientering eller kønsidentitet; disse foranstaltninger bør især have til formål at yde beskyttelse mod diskriminerende udsættelser og garantere lige ret til at erhverve og bevare ejerskab til jord og anden ejendom.

Der er således meget, der taler for at inkludere kønsidentitet som beskyttelsesgrund, og man bør benytte lejligheden i forbindelse med revisionen af Lov om Ligebehandlingsnævnet til at gøre dette.

Det kan afslutningsvis bemærkes, at det må sikres, at nævnet har den tilstrækkelige viden og kompetence på de forskellige beskyttelsesområder, hvilket for eksempel kunne ske ved at have andre end jurister med i nævnet for eksempel i form af repræsentanter for foreninger. Det skal i den sammenhæng også bemærkes, at finansieringen af nævnet må betragtes som minimal.

Endelig burde funktionsbeskrivelserne i lovteksten være kønsneutrale, for eksempel for person i stedet for formand.

Med venlig hilsen

LGBT Danmark

Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner

Søren Laursen
Retspolitisk talsperson

Sebastian Svegaard
Transpolitisk talsperson

Recommendation CM/Rec(2010)5

<https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?id=1606669>

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

NYGADE 7 • POSTBOKS 1023 • 1007 KØBENHAVN K • TLF. 33 13 19 48
LGBT@LGBT.DK • WWW.LGBT.DK

Landsorganisationen i Danmark
Danish Confederation of Trade Unions

Islands Brygge 32 D
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

Sagsnr. 15-627
Vores ref. LRI/LJO/ly
Deres ref. 2015-1122

Sendes pr. e-mail til bm@bm.dk, ml@bm.dk og ksn@bm.dk.

Den 27. marts 2015

Høringssvar til lov om Ligebehandlingsnævnet

Landsorganisationen i Danmark har modtaget høring over udkast til ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet.

LO har forståelse for, at man med lovændringen ønsker at forstærke indsatsen mod forskelsbehandling og prioritere nævnets ressourcer ift. sager, hvor en person er blevet diskrimineret. Vi har dog en række bemærkninger til netop det, at man begrænser klageadgangen til personer, der har en individuel og retlig interesse i en konkret sag.

LO's medlemsforbund har tidligere brugt Ligebehandlingsnævnet i forbindelse med generelle forespørgsler. Er fx pensionsordninger omfattet af forskelsbehandlingsloven, eller er den en social sikringsordning? Det vedrører en lang række af vores medlemmer, og det vil fremover betyde, at vi ikke kan spørge Ligebehandlingsnævnet, men er nødt til at finde et medlem – for derefter at rejse sager. Det finder vi ikke hensigtsmæssigt.

De almene bemærkninger til lovforslagets punkt 1 giver også anledning til tvivl om, hvad der menes med retlig interesse. Der står, at en klager ikke kan få sin sag behandlet, blot fordi vedkommende tilhører den gruppe af personer, som muligvis er udsat for ulovlig forskelsbehandling. Hvad betyder det mon i følgende eksempler:

- Hvis fx tre personer bliver afvist fra en bar på grund af hudfarve. Hvad betyder bestemmelsen så? Kan ingen af dem indbringe sagen, eller kan kun en af dem indbringe sagen eller kan alle tre men ikke øvrige gæster med samme hudfarve?
- Hvis fx en række mænd og kvinder står i kø for at købe billetter til en boksekamp, og man nægter at sælge billetter til kvinderne. Kan ingen af kvinderne så anlægge en sag? Eller skal det forstås således, at kvinderne i køen har en retlig interesse, men ikke kvinder, der ikke stod i kø for at købe billet.
- Hvis fx en mandlig pædagog føler sig krænket over særregler for mandlige pædagogs omgang med børn, men ikke selv er blevet diskrimineret ud fra sådanne regler. Kan han så ikke anlægge sag ved Ligebehandlingsnævnet?

Med hensyn til sager af mere **principiel karakter** glæder LO sig over, at Institut for Menneskerettigheder får kompetence til at indbringe sager for Ligebehandlingsnævnet.

Vedrørende den mulighed, der indføres for, at et medlem af Ligebehandlingsnævnets formandskab kan **træffe afgørelser alene** i sager, hvor der er etableret en fast praksis, mener vi, at det kan have den konsekvens, at vi i større grad vil anke nævnets afgørelser til de civile domstole.

Endelig bemærker 3F, at de i et notat om Seksuel Chikane og Retssystemet, oversendt til Folketingets rets-, beskæftigelses- og ligestillingsudvalg den 18. marts 2015, har peget på en model til styrkelse af Ligebehandlingsnævnets evne til at løfte de mere vanskelige sager om forskelsbehandling fx seksuel chikane.

Med venlig hilsen

Lizette Risgaard

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

Høring over udkast til ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet

Dato
30. marts 2015

J.nr. 2015-680-15625

Det fremsendte udkast til ændringslov med bemærkninger giver Ligebehandlingsnævnet anledning til at pege på, at der med seneste Højesteretspraksis om godtgørelse, jf. Højesterets dom af 1. oktober 2014, sag 322/2012 og dom af 12. marts 2015, sag nr. 180/2014, ikke længere synes at være fast praksis med hensyn til udmåling af godtgørelsen i sager om ligebehandling. Der må således i hver enkelt sag foretages en konkret vurdering.

Ankestyrelsen
Sekretariatet for
Ligebehandlingsnævnet

Teglholmsgade 3
2450 København SV

Der kan derfor rejses spørgsmål om hensigtsmæssigheden i eksemplet i lovforslagets bemærkninger under punkt 2.2.2.:

Tel +45 3341 1200
Fax +45 3341 1400
ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk
www.ast.dk

"Såfremt det ligger klart, hvilket faktum, der lægges til grund for sagens afgørelse (evt. efter anvendelse af lovbestemte bevisbyrde regler), og der foreligger en fast praksis for, hvorledes en evt. godtgørelse skal udmåles, vil sagen således efter forslaget kunne afgøres af et medlem af formandskabet alene. Kan det f. eks. lægges til grund, at en arbejdsgiver i en sag om uberettiget afskedigelse af en gravid kvinde ikke har løftet sin bevisbyrde for, at afskedigelsen ikke havde noget med graviditeten at gøre, vil sagen således fremover kunne afgøres af et medlem af formandskabet alene, forudsat der foreligger en fast praksis for udmålingen af en evt. godtgørelse."

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Det kan tilføjes, at vurderingen af, om parterne har løftet bevisbyrden for henholdsvis overtrædelse eller ikke overtrædelse af loven, i langt de fleste sager om afskedigelse i forbindelse med graviditet, barsel- eller forældreorlov vil være så kompleks og konkret, at formanden ikke vil kunne afgøre sagen på grundlag af en tidligere fastsat praksis.

I bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser til § 1, nr. 4 er anført følgende:

"I de sager, hvor Ligebehandlingsnævnet vurderer, at klageren ikke har retlig interesse i at få sin sag behandlet ved nævnet, afviser Ligebehandlingsnævnet klagen.

Det forudsættes, at Ligebehandlingsnævnet i forbindelse med afvisningen gør klageren bekendt med, at Institut for Menneskerettigheder har mulighed for at indbringe en sag af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse. Det forudsættes endvidere, at Ligebehandlingsnævnet samtidig orienterer Institut for Menneskerettigheder om afgørelsen..."

Ligebehandlingsnævnet skal for en ordens skyld hertil bemærke, at sager, hvor klagen efter ændringen af lovgivningen vil blive afvist, fordi kravet til klagers retlig interesse er skærpet, i langt de fleste tilfælde ikke vil kunne danne grundlag for en klagesag af principiel eller almindelig offentlig betydning, der kan indbringes af Institut for Menneskerettigheder. Det vil formentlig for langt størstedelens vedkommende dreje sig om sager om prisforskelle, hvor klager ikke har været på den pågældende bar eller diskotek, dvs. de "bagatelsager", som lovgiver ikke har ønsket, at Ligebehandlingsnævnet skal anvende unødige ressourcer på, jf. bemærkningerne til lovforslagets indhold pkt. 2.1.1 og 2.1.2.

Det kan på den baggrund synes uhensigtsmæssigt at bebyrde Institut for Menneskerettigheder med orientering om afgørelser i sager, der åbenbart ikke har principiel karakter, og Ligebehandlingsnævnets sekretariat med fremsendelse til Institut for Menneskerettigheder af sådanne afgørelser og med at skulle oplyse klagerne om Instituttets kompetence.

Venlig hilsen

Tuk Bagger
Formand for Ligebehandlingsnævnet

Vedrørende høring over udkast til forslag til love om ligebehandlingsnævnet

Socialpædagogerne har ingen specielle bemærkninger til lovforslaget men skal i det hele henvise til givet høringssvar fra LO.

Venlig hilsen
Lone Amstrup

Fra: Beskæftigelsesministeriet [<mailto:bm@bm.dk>]

Sendt: 16. marts 2015 16:25

Til: Akademikernes Centralorganisation (AC); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold; Udenrigsministeriet; Justitsministeriet; Dansk Handicap; Finanssektorens Arbejdsgiverforening; Ankestyrelsen; Finansrådet; Landsorganisationen i Danmark LO; Kommunernes Landsforening KL; Kristelig Arbejdsgiverforening KAF; Advokatrådet; Centralorganisationernes Fællesudvalg; Dansk Arbejdsgiverforening (DA); Dansk Kvindesamfund; Danske Regioner; Den Danske Dommerforening; FTF Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd; Institut for Menneskerettigheder IMR; KTO Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte; Kvinderådet; KVINFO; LH Ledernes Hovedorganisation; GLS-A Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere; Dansk Socialrådgiverforening; Det Centrale Handicapråd; Dansk Retspolitisk Forening; Dansk Røde Kors; Dokumentations- og rådgivningscentret om racediskrimination (DRC); Flygtningenævnet; Koordinationen for Kønsforskning; Landsforeningen af bøsser og lesbiske; Rådet for Etniske Minoriteter; Ældre Sagen; Amnesty International; Netværk for forskning om mænd; Frie Funktionærer; Håndværksrådet; Danske Advokater høringer; Kristelig Fagforening høringer; Det faglige hus; Lise Pontoppidan; Lone Thomasen

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet (BM ID: 861704)

Fristen for eventuelle bemærkninger er onsdag den 1. april 2015 kl. 12:00.

Med venlig hilsen

Sagsstyringsenheden

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8 - 1061 København K
Tlf.: +45 7220 5000
Fax: +45 3314 3108
Sikker e-mail: bm@bm.dk
Hjemmeside: www.bm.dk

The Ministry of Employment
Ved Stranden 8 - 1061 København K
Tlf.: +45 7220 5000
Fax: +45 3314 3108
Secure e-mail: bm@bm.dk
Website: www.bm.dk